

Mäktig men osäker Putin - utrikeskommentar för CITY 050411

Vladimir Putin har centraliserat makten i Ryssland och fått fart på den ekonomiska tillväxten.

Ändå sitter Putin inte säkert i sadeln. I kampen mot terrorism och regionala självständighetssträvanden liksom i utrikespolitiken har han inte vunnit framgång.

Alltsedan Sovjetunionens upplösning 1991 har Ryssland sökt sin roll. De första demokratiska åren innebar en snabb upplösning av det gamla väldet, då de baltiska staterna helt bröt sig loss ur gemenskapen och de övriga delrepublikerna också blev självständiga stater. De nya ledarna i Moskva trodde på snabba marknadsekonomiska reformer och ville snabbt närma sig Europa och USA.

Men marknadsreformerna präglades först av korruption, svindlande ekonomiska klyftor och ett välde av nyrika sk oligarker. De inre konflikterna, framför allt i Tjetjenien, skar djupa sår i samhällskroppen. President Jeltsin förvandlades snart från frihetshjälte till tragikomisk figur. I utrikespolitiken bjöd Europa och USA samarbete men inte medlemskap i EU och Nato. Ryssland ville också som gammal supermakt värna om en särställning med direkta kontakter med USA. Medan övriga Central- och Östeuropa gradvis inlemmats i de västliga institutionerna, har Ryssland förblivit vid sidan om.

Vladimir Putin har sedan han kom till makten 2000 varit helt inriktad på att återställa ordning och reda i Ryssland för att på längre sikt återvinna en rysk internationell maktställning.

Statsförvaltningen ska vara präglad av en "lagarnas diktatur" som han något ödesdigert uttryckt det. Med hjälp av stigande olje- och gaspriser på världsmarknaden har den ekonomiska tillväxten tagit fart. Med hårda, inte sällan demokratiskt tvivelaktiga metoder, har Putin inte bara begränsat oligarkernas makt utan också strypt regionalt självstyre och inskränkt mediernas frihet.

I omvärlden, särskilt det nordiska och baltiska grannskapet, växer oron för Putins avsikter. Den har inte blivit mindre av centralregeringens fortsatt våldsamma försök att krossa det tjetjenska motståndet och oblyga försök att blanda sig i och underblåsa konflikter i vad man uppenbart betraktar som Moskvans intressesfär - Kaukasus, Ukraina och Moldova. Det fortsatta kärnvapeninnehavet och inte minst de stora olje- och gasrikedomarna ger fortfarande Ryssland säkerhetspolitisk styrka.

Men politiken i "det nära utlandet" har bjudit på misslyckanden och pinsamma ryska reträtter. De fredliga revolutionerna i Georgien och särskilt i Ukraina kunde inte Putin förhindra. Ledningen i Moldavien vänder sig från Moskva västerut. Också i Kirgizistan har det auktoritära styret fallit. De relationer med EU och USA som Putin värnar om har inte gjort honom till en respekterad partner i väst.

För de i grunden nationellt känsliga ryssarna börjar Putin framstå som en förlorare.

ANDERS MELLBOURN